

Muistisairauksien kansallisen palvelupolku –mallin kehittäminen

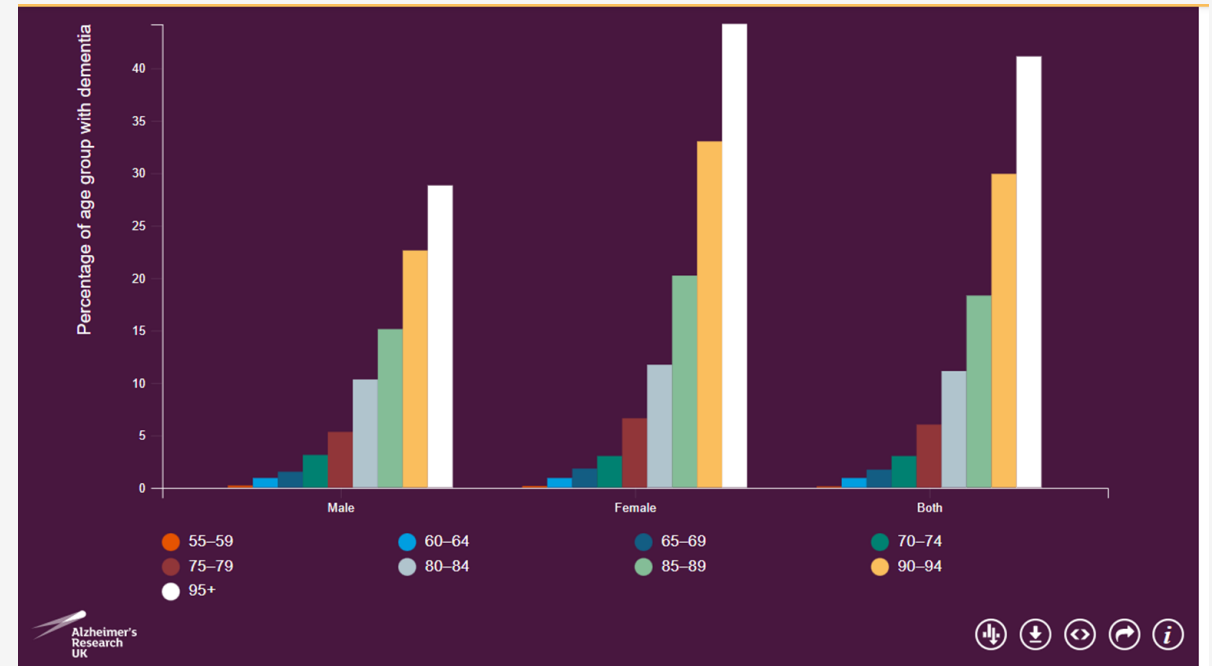
Pia Pulkkinen, asiantuntija ja Teija Hammar, johtava asiantuntija

Asiakkaat ja sote –webinaari 15.03.2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Väestö ikääntyy – muistisairauden kanssa elävien arvioidaan yleistyvän

- 85 vuotta täyttäneiden määrän arvioidaan kaksinkertaistuvan vuodesta 2020 vuoteen 2040 tultaessa (Tilastokeskus, [väestöennuste](#))
- Alle 80-vuotiaista vajaan 10 prosentin arvioidaan sairastavan etenevää muistisairautta, kun 90 vuotta täyttäneillä esiintyvyys on korkeimmillaan n. 40 prosenttia ([Prince et al. 2014 Dementia UK: Update \(Second edition\)](#))
- Myös työikäiset sairastuvat muistisairausiin

Source: Prince, M et al (2014) Dementia UK: Update Second Edition report produced by King's College London and the London School of Economics for the Alzheimer's Society

Elintapaohjaus ja oikea-aikainen hoito säilyttää elämänlaatua ja toimintakykyä

- **THL:n FINGER-tutkimus:**

- Elintapojen muuttaminen terveellisemmiksi myös ikääntyneenä, voi säilyttää muisti- ja ajattelutoimintoja ja pienentää riskiä muistihäiriöihin ([FINGER-toimintamalli](#))
- Väestötutkimuksissa käytössä [CAIDE](#)-riskitesti ja elintapaohjauksen vaikutusten seuranta useiden vuosien ajan

- **Kansainvälisissä tutkimuksissa:**

- 30-40 % muistisairauksista voitaisiin ennaltaehkäistä tai oireilun alkamista siirtää vaikuttamalla elintapoihin ja ympäristötekijöihin

[\(Dementia prevention, intervention, and care: 2020 report of the Lancet Commission\)](#)

➤ **Riskien ja muistioireiden varhainen tunnistaminen on tärkeää**

Muistisairauksien varhaisen toteamisen kansallinen palvelupolkumalli -hanke

- Tarkoituksena on edistää muistisairauksien varhaista tunnistamista, sujuvoittaa muistisairaahan henkilön palvelu- ja hoitoketjua sekä vahvistaa elintapaohjausta palvelupolun eri vaiheissa luomalla kansallinen palvelupolkumalli
- Hanke toteuttaa Ikäohjelman tavoitteita ja linkittyy Tulevaisuuden Sote-keskus -ohjelmaan
- Aikataulu 1.8.2021 – 31.12.2023
- Rahoitus sosiaali- ja terveysministeriön Ikäohjelman kautta

Kansallinen muistipalvelupolku – varhaisesta tunnistamisesta hoitoon

- **Kehittää palvelupolkuja ihmisten tarpeista lähteväksi kokonaisuudeksi**
  - Varhainen tunnistaminen ja riskiryhmien löytäminen
  - Oikea-aikainen polulle pääseminen
  - Yksilölliset ratkaisut ja tuki
  - Saumaton hoitopolku ja siirtymien sujuvoittaminen palvelujen välillä
- **Kytkeä yksilöllinen elintapaohjaus osaksi polkua**
  - Liikunta, ravitsemus, kognitiiviset harjoitteet, sosiaalinen toiminta
  - FINGER-toimintamallin jalkauttaminen

Mallin kehittäminen yhteistyössä osallistamalla

- Yhteistyöverkosto, jossa on mukana alan asiantuntijoita sote-organisaatioista, järjestöistä, oppilaitoksista, kunnista ja alueilta
  - Hyödynnetään kehitettyjä käytäntöjä ja suosituksia
- Yhteistyö FINGER-toimijoiden kanssa
- Kokemustoimijoiden mukanaolo
- Verkostotapaamisia ja –työpajoja
  - Mm. muistipolkukahvit, yhteistyötä Muistiliiton ja Alzheimer European kanssa
- Kerätään ja hyödynnetään tietoa hyvinvointialueiden sote-organisaatioilta ja järjestöiltä
- Verkostoyhteistyömenetelmien hyödyntäminen

Esille nousutta tähän mennessä

- Toimintatapa osoittanut verkoston sitoutuneisuutta hankkeeseen
  - Vapaasti muodostunut verkosto
  - Aito vaikuttaminen ja kuuleminen
  - Aihealue koetaan tärkeäksi
- Nostanut esiin aiemmin vähemmän huomiota saaneita seikkoja
  - Varhaisen tunnistamisen haasteina mm. monikulttuuriset ja kielelliset seikat
  - Terminologiset kysymykset

Kiitos!

Kuva: Pixabay

Yhteystiedot

- VTM, BSc, asiantuntija Pia Pulkkinen pia.pulkkinen@thl.fi
- TtT, johtava asiantuntija Teija Hammar teija.hammar@thl.fi
- [Hankesivu: Kansallinen muistipalvelupolku, THL](#)